HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כמו שנגח שור חמור וגמל. דבבא קמא (דף לז.) לגבי מועד לכל ולא אמרינן עד שיהא מועד בשלשה בכל מין ומין דהואיל והועד בשלשה נגיחותיו בשלשה מינין אין זה מקפיד על מין אחר[ה] אף כאן לא נאמר שלשה דבריס לידו בבא אחת אלא כולן משום שטות: **אי שמיעת ליה.** הא דתניא דמשמע בדבר אחד מחזיקין אותו בשוטה הוה הדר ביה: **וכור.** פס נאמר זכור אין לך להוציא אלא את הנשים שבאמר **זכורך**[ו] בא להוציא אף טומטום ואנדרוגינוס עם הנשים: **נשים פטורות.** בפ"ק דקדושין (דף לד:) ילפינן לה: **מפקפל.** להוי נמי מצות עשה שהזמן גרמא ונשים חייבות: **אחת קרע למעוטי ספיקא.** בתמיה למה לי קרא מהיכא תיתי לן לחייבה: **כשכיליו מכחון.** אלא שהגיד טמון להם ודאי זכר הוא הלכך לאיטריך קרא למעוטי: **המקמץ.** מפרש במסכת כתובות (דף עז.) המקמץ בידו לוחת כלביס. ואומר אני כי לתקן בהן עורות שקורין קולדוי"ן שמעבדין אותן בלוחת כלביס[ט]: **והמלרף נחשת.** שמלרפו במקוס שמופרין אותו מן הקרקע כדמפרש במסכת כתובות (שם). וכל אלו ליתן ריחן רע ואין יכולין לעלות עם חבריהם: **דדמרן.** זכור להוציא את הנשים: **לה לה מאמה.** כתיב הכא וכתב לה (דברים כד) וכתיב התם או חפצה לא נתן לה (ויקרא יט): **לא נצרכה כו'.** מיהו למאמה אחרונה הוצרכו וצידינו לכוף את רבו חייב לתן לו אלא חדון אחד: **דכר אחר כו'.** פרט לבעלי קבין מפעמים[פ] שפקע כדאמרינן לעיל[ע] הלכך רגלים למעוטי מי שלריך משעת אחרת לבד מרגליו:

מפנקי

[1]כל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן ראויין לעלות עם כל זכורך: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרן אלא עבדים מנלן אמר רב הונא אמר קרא [1]אל פני האדון ה' מי שאין לו אלא אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי [ו]כל [מ]מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד חייב בה [ט]דגמר להּ מאשה אמר רבינא [י]לא נצרכה אלא [י]למי שחציו עבד וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי שאינן משוחררין אילימא שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סתמא אלא לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי נינהו מי שחציו עבד וחציו בן חורין ש"מ: והחיגר והסומא וחולה והזקן: תנו רבנן [2]רגלים [ס]פרט לבעלי קבין דבר אחר רגלים [נ]פרט לחיגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול לעלות ברגליו ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתויי מאי אמר רבא לאתויי

מפנקי

[ב]כמי שנגח שור חמור וגמל ונעשה מועד לכל אמר רב פפא אי שמיע ליה לרב הונא הא דתניא [ג]אי זהו שוטה זה המאבד כל מה שנותנים לו הוה הדר ביה איבעיא להו כי הוה הדר ביה ממקרע כסותו הוא דהוה הדר ביה דדמיא להא או דלמא מכולהו הוה הדר תיקו: וטומטום ואנדרוגינוס כו': תנו רבנן [ד]אזכור להוציא את הנשים זכורך להוציא טומטום ואנדרוגינוס כל זכורך לרבות את הקטנים אמר מר זכור להוציא את הנשים [ה]הא למה לי קרא מכדי מצות עשה שהזמן גרמא הוא [ו]וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות אצטריך סלקא דעתך אמינא נילף ראייה ראייה מהקהל [ז]מה להלן נשים חייבות אף כאן נשים חייבות קמ"ל אמר מר זכורך להוציא טומטום ואנדרוגינוס בשלמא אנדרוגינוס אצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ואית ליה צד זכרות ליחייב קמ"ל דבריה בפני עצמו הוא אלא טומטום ספיקא הוא מי אצטריך [ז]קרא למעוטי ספיקא אמר אביי כשביציו מבחוץ אמר מר כל זכורך לרבות את הקטנים והתנן חוץ מחרש שוטה וקטן אמר אביי לא קשיא [ח]כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך קטן שהגיע לחינוך [ט]דרבנן היא אין ה"נ וקרא אסמכתא בעלמא ואלא קרא למאי אתא לכדאחרים [י](דתנן) [י]אחרים אומרים [יא]המקמץ והמצרף נחשת והבורסי פטורין מן הראייה משום שנאמר

[1]כל זכורך: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרן אלא עבדים מנלן אמר רב הונא אמר קרא [1]אל פני האדון ה' מי שאין לו אלא אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי [ו]כל [מ]מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד חייב בה [ט]דגמר להּ מאשה אמר רבינא [י]לא נצרכה אלא [י]למי שחציו עבד וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי שאינן משוחררין אילימא שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סתמא אלא לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי נינהו מי שחציו עבד וחציו בן חורין ש"מ: והחיגר והסומא וחולה והזקן: תנו רבנן [2]רגלים [ס]פרט לבעלי קבין דבר אחר רגלים [נ]פרט לחיגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול לעלות ברגליו ושאינו יכול לעלות ברגליו לאתויי מאי אמר רבא לאתויי

מפנקי

רבי יצחק בן ברוך [ע] ל"ע ויש להקשות לייתי על תנאי ותם הוא שהם ליהוי נדבה ותפילו למ"ד נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט ליקרבו למאי דשפיר [ד] עדיף תפילו למאן דאמר משלומין דרחמנא כדפי' לעיל (דף ב.). וי"ל דמבטל ליה מקמיכה ותע"ג דקמיכה לא מיעכבא כדלקמן ביומא (דף ה.). מכל מקום לכתחילה אין לנו לתקן קרבן כדי לבטלו מקמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק המפה בפסחים (דף פט.). גבי ר' שמעיה פסחיה ומנח ליה בחמד מהן ולא דמי לערל וטמא מלחין קרבנותיהן וגם לקמן ממעטינן ליה מכוס דכל שיעורו בפיהו יצא בהפה ולא מכוס קמיכה להפה גברא בר חיובא ואריא עליה שאינו יכול לקמוך אבל האי לאו בר חיובא הוי לאמוך ליתמא הוא אבל הא ק"ל לתיפשוט מהכא דקמיכה בכל כחו בעינן דאי בתקפויי ידיו ליתי וליתני ולקמוך דהכי פריך לקמן פרק שני (דף טז:) ואיכא למימר דבכל עניו ממעט ליה קרא:

לא נצרכה אלא לחציו עבד וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"כ דלה לה מאמה וקאמר דעליה כתיב או חופשה לא ניתן [ה] ומוקי לה רבי עקיבא בהפולה (גיטין דף מג:) [ו] ופס) ובבכירות (דף יא.). בתליה שפחה וחציה בת חורין וי"ל מכל מקום אינה עבדות כתיב כדמוכח קרא או חופשה לא ניתן לה אך קשה הכא מאמה אחרונה דחייב דלפי מאמה אחרונה קיימא הכא כדאיתא לעיל ריש מכילתין ומלו בגיטין ריש השולח (דף מב:) [ז] מיבעי ליה מי אמרינן עבד אם יש לו קנס או לא אבל אינה עבדות כתיב כדמוכח קרא או חופשה לא ניתן לה אך קשה הכא מאמה אחרונה דחייב דלפי מאמה אחרונה ומלו הכא פשיט